

Protikorupčná charta

Preambula

Korupcia na Slovensku je spoločenským problémom. Pretože negatívne zasahuje aj činnosť podnikateľského sektora, predstavitelia podnikateľských subjektov pôsobiacich v Slovenskej republike sa zaväzujú presadzovať základné etické princípy v podnikaní a prijať potrebné protikorupčné opatrenia. Charta je určená pre veľké, stredné aj malé podniky, bez ohľadu na oblasť, v ktorej podnikajú.

Cieľom Charty je vytvárať koalície podnikateľov, ktorí uznávajú rovnaké hodnoty v spoločnosti, presadzovať tieto hodnoty a získavať nových členov na uplatňovanie protikorupčných opatrení. Je zameraná na rozvíjanie efektívnych postupov obmedzovania korupcie.

Charta má napomáhať podnikateľom pri:

- obmedzovaní korupcie,
- demonštrovaní záväzku neposkytovať a neprijímať úplatky,
- zvyšovaní transparentnosti.

Verejné prihlásenie sa k Charte a jej presadzovanie poskytne tiež trhovú výhodu podnikateľom prostredníctvom pozitívneho obrazu o ich firme vo verejnosti. Presadzovaním transparentnosti a obmedzením korupcie možno prispieť aj k celkovému zlepšeniu podnikateľského prostredia.

Charta bola vypracovaná z iniciatívy Transparency International Slovensko a vychádza predovšetkým z Podnikateľských princíпов na elimináciu úplatkárstva, ktoré boli prijaté v decembri 2002 ako Iniciatíva Transparency International a Social Accountability International.

Článok I. Opatrenia smerom navonok

1.1 Úplatky

Zaväzujeme sa neponúkať, neposkytovať, ani neprijímať úplatky v žiadnej forme a zaväzujeme sa zrieknuť využitia iných spôsobov na prijatie alebo poskytnutie neprimeranej výhody zákazníkom, sprostredkovateľom, obchodným partnerom, dodávateľom, zamestnancom alebo predstaviteľom orgánov verejnej moci.

Zaväzujeme sa tiež viesť našich zamestnancov k tomu, aby nesľubovali, nevyžadovali, nedohodovali alebo neprijali úplatok alebo províziu od zákazníkov, sprostredkovateľov, obchodných partnerov, dodávateľov alebo zamestnancov takýchto subjektov, alebo predstaviteľov orgánov verejnej moci.

1.2. Vnútorný protikorupčný program

Zaväzujeme sa vytvoriť vnútorné protikorupčné mechanizmy v súlade s našimi potrebami, veľkosťou podniku, miestom výkonu činnosti, odvetvím, v ktorom pôsobíme, a korupčnými rizikami. Program bude jasne vyjadrovať hodnoty, politiku firmy a postupy, ako predchádzať korupcii.

Súčasťou realizácie protikorupčného programu bude vytvorenie efektívneho spôsobu jeho vonkajšieho a vnútorného zverejnenia, vysvetľovania, monitorovania a prispôbenia aktuálnym potrebám.

1.3 Transparentnosť

Zaväzujeme sa presadzovať maximálnu otvorenosť pri rešpektovaní obchodného tajomstva. Zaväzujeme sa zverejňovať informácie o podniku, najmä informácie o vlastníckej štruktúre, výročné správy a zmluvy, ktoré sú financované z verejných zdrojov, ak budeme o to požiadaný zo strany tretích osôb.

Článok II. Opatrenia smerom dovnútra

Pravidlá správania v oblastiach so zvýšeným rizikom korupcie

2.1 Verejné obstarávanie

Pri verejnom obstarávaní sa stretáva verejný a súkromný sektor. Obstarávateľ nerozhoduje o vlastných, ale o verejných prostriedkoch, čo spolu s istou mierou voľnosti v rozhodovaní môže viesť k snahe vybrať ponuku nie na základe jej výhodnosti, ale výšky sľúbeného úplatku. Preto sa zaväzujeme pristupovať v procese verejného obstarávania k záväzku transparentnosti, ktorý bude obsiahnutý v zmluve podpísanej medzi obstarávateľom a uchádzačom pri prevzatí súťažných podkladov.

2.2 Financovanie politických strán

Zaväzujeme sa zverejniť informácie o svojich príspevkoch politickým stranám a hnutiam. Informácie o príspevkoch politickým stranám sa budú zverejňovať aj na internete, pričom príspevkom sa rozumie akákoľvek neprimeraná služba, výhoda, zľava alebo iné plnenie pre politické strany a hnutia. Za poskytnuté príspevky nebudeme požadovať žiadnu výhodu, pomoc alebo iné konanie od predstaviteľov tejto politickej strany.

2.3 Urýchľovacie platby

Platby, ktoré majú za cieľ urýchlenie administratívneho procesu, sú bez ohľadu na ich účel formou úplatkárstva. Preto nebudeme takéto platby poskytovať, pokiaľ ich neumožňuje zákon.

2.4 Dary a iné výhody

Hranica medzi úplatkom a darom je niekedy veľmi ťažko rozoznateľná, preto sa budeme snažiť pripraviť prehľadnú úpravu darov a iných výhod v súvislosti s našou podnikateľskou činnosťou, ktorá môže byť súčasťou podnikového protikorupčného

programu alebo etického kódexu podniku. Dary sa nesmú poskytovať za účelom ovplyvniť rozhodovanie obdarovaného.

2.5 Charitatívne príspevky a sponzorstvo

Naše charitatívne príspevky a sponzorstvo sa budú poskytovať podľa jasných kritérií tak, aby nemohli vyvolať podozrenie z korupcie. Zverejníme všetky svoje príspevky na charitatívne účely alebo sponzorstvo.

Vzťah k zamestnancom a interným pracovníkom

2.6 Zamestnanci a ich vzdelávanie

Zabezpečíme, aby riadiace orgány spoločnosti viedli aktivity podniku spôsobom, ktorý podporí uplatňovanie charty. Vedúci pracovníci budú príkladom v jej uplatňovaní.

Budeme aktívne pristupovať k svojim zamestnancom, oboznámime ich so základnými hodnotami firmy a vysvetlíme im, aké správanie od nich očakávame. Podľa našich možností vytvoríme priestor pre ich vzdelávanie v oblasti podnikateľskej etiky a protikorupčných opatrení.

Naši zamestnanci majú právo obrátiť sa na nás, príp. nami poverenú osobu s otázkami v oblasti morálky a etiky, ktoré súvisia s výkonom práce. Zabezpečíme ich vysvetlenie a riešenie v súlade s etickými hodnotami podniku.

Žiadny náš zamestnanec nebude nejakým spôsobom postihovaný za to, že odmietne poskytnúť úplatok, ani v prípade, keby to znamenalo pre podnik stratu. Tento záväzok budeme jasne deklarovať našim zamestnancom. Navyše sa zaväzujeme pozitívne motivovať odhaľovanie korupcie v podniku.

2.7 Oznamovanie pokusov o korupciu

Naši zamestnanci sú povinní oznámiť vedeniu podniku alebo zodpovednému pracovníkovi pokusy o korupciu súvisiacu s našou činnosťou.

2.8 Konflikt záujmov

Zaväzujeme sa riešiť možný alebo skutočný konflikt záujmov v našich podnikoch. Nebudeme zamestnávať osoby ako protihodnotu za ich konanie v ich predchádzajúcom zamestnaní alebo funkcii v orgáne verejnej moci, u obchodného partnera alebo v inom podnikateľskom subjekte, ktorým úmyselne poškodili záujmy predchádzajúceho zamestnávateľa.

2.9 Lobing

Zaväzujeme sa viesť a zverejňovať na požiadanie zoznam lobistických stretnutí s predstaviteľmi orgánov verejnej moci. Takýto zoznam bude obsahovať čas, miesto stretnutia a obsah rokovania. Táto povinnosť sa netýka stretnutí s predstaviteľmi orgánov verejnej moci, ktorých cieľom je splnenie povinností uložených právnymi predpismi.

2.10 Vnútoraná kontrola a audit

Vnútorný protikorupčný program budeme priebežne monitorovať, vyhodnocovať a zlepšovať.

Vzťah k iným podnikateľom

2.11 Obchodné vzťahy

Podnik bude aplikovať chartu vo vzťahu k svojim organizačným zložkám, spoločným podnikom, klientom a obchodným partnerom.

Spoločné podniky

Pred založením spoločného podniku alebo spoločným uskutočnením inej obchodnej záležitosti oboznámime druhú stranu s hodnotami nášho podniku a s naším protikorupčným programom. Dôkladne zvážime vstupovanie do takých vzťahov, kde by presadzovanie hodnôt podniku bolo problematické, alebo by takéto spojenectvo poškodilo dobrú povesť podniku.

Sprostredkovatelia

Odmena poskytnutá sprostredkovateľovi bude primeraná, overiteľná a písomne zaznamenaná. Sprostredkovateľ musí rešpektovať protikorupčný program podniku. Budeme monitorovať činnosť sprostredkovateľa a v prípade opodstatneného podozrenia z korupcie s ním ukončíme spoluprácu.

Obchodní partneri a dodávatelia

Našich obchodných partnerov a dodávateľov oboznámime s Protikorupčnou chartou a s vnútorným protikorupčným programom podniku.

Pri obstarávaní tovarov, prác a služieb budeme postupovať nediskriminačne a transparentne.

Článok III. Implementácia Charty

3.1 Presadzovanie Protikorupčnej charty vo vnútri firmy

Určíme osobu(y), resp. zabezpečíme fungovanie iných mechanizmov zodpovedných za implementáciu Protikorupčnej charty.

Poverená osoba, resp. orgán alebo inštitúcia bude zodpovedať za stanovenie priorít pri presadzovaní protikorupčného programu podniku, za poskytovanie poradenstva, koordinovanie protikorupčných stratégií a komunikáciu so zamestnancami podniku, vrátane riadiacich pracovníkov.

Poverená osoba, resp. orgán alebo inštitúcia bude zodpovedať za:

- a. hodnotenie a navrhovanie nových protikorupčných opatrení,

- b. vypracovávanie správ o implementácii Charty,
- c. preskúmanie prípadov opodstatnených podozrení z korupčného správania, a v prípade preukázania opodstatnenosti za ich oznámenie príslušným orgánom,
- d. navrhovanie disciplinárnych opatrení,
- e. prípravu a realizáciu protikorupčných tréningov.

Nevyhnutnou podmienkou sú dostatočné oprávnenia pre poverenú osobu na vykonávanie týchto úloh.

Efektívna implementácia Protikorupčnej charty vyžaduje priebežne overovať jej implementáciu, zaznamenávať zmeny v oblasti postupov, praktík, systému alebo kontroly s cieľom efektívne predchádzať korupcii. Vedenie podniku bude demonštrovať jasný a aktívny záväzok implementovať Protikorupčnú chartu do svojej podnikovej kultúry.

3.2 Spolupráca pri presadzovaní protikorupčných opatrení

Budeme spolupracovať s ostatnými podnikateľskými subjektmi, mimovládnyimi organizáciami, verejným sektorom pri presadzovaní Charty, pri jej uvádzaní do života a pri presadzovaní ďalších protikorupčných opatrení.

Rovnako budeme podporovať šírenie protikorupčných programov, informácií, skúseností a osvedčených postupov v boji proti korupcii.

Budeme podporovať vytvorenie efektívneho mechanizmu na jej monitorovanie, presadzovanie, dodržiavanie a zlepšovanie.

Signatári charty majú právo a povinnosť uvádzať túto skutočnosť vo svojich materiáloch a informáciách pre verejnosť.

Transparency International (TI) je medzinárodná, mimovládna nezisková organizácia zameraná na problémy transparentnosti,

korupcie a úplatkárstva na medzinárodnej a národnej úrovni. TI je jediným celosvetovým hnutím s exkluzívnym zameraním na uvedené problémy. Bola založená v roku 1993 v Berlíne, kde v súčasnosti sídli ústredný sekretariát TI. Na medzinárodnej úrovni TI spolupracuje s mnohými významnými inštitúciami, napríklad so Svetovou bankou a OECD.

V jednotlivých krajinách vznikajú miestne kapitoly – národné pobočky Transparency International. V súčasnosti je ich viac ako 80.

Na Slovensku od septembra 1998 pôsobí Transparency International Slovensko.

Informácie o charte, jej signatároch, ale aj ďalšie informácie v oblasti protikorupčných opatrení v podnikaní môžete nájsť na adrese www.charta.sk.

TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO

Bajkalská 25

827 18 Bratislava 212

tel: 02/5341 72 07, fax: 02/5341 10 20

www.transparency.sk, nechala@transparency.sk

Signatári